

**ИЗБОРНОМ ВЕЋУ ФИЛОЛОШКОГ ФАКУЛТЕТА
УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ**

На основу Одлуке Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 3/7 од 4.07.2018. г., а у складу са чланом 63 Закона о високом образовању Републике Србије и чланом 116 статута Филолошког факултета Универзитета у Београду, изабрана је Комисија за избор кандидата који су се јавили на конкурс за избор доцента за ужу научну област Албанонологија, предмет Албански језик и књижевност, у саставу: др Весна Половина, редовни професор Филолошког факултета у Београду, др Димитри Бело (Dhimitri Bello), редовни професор Факултета за историју и филологију у Тирани и др Мирјана Маринковић, ванредни професор Филолошког факултета у Београду. У складу са чланом 53 Закона о универзитету и чланом 127 Статута Филолошког факултета Универзитета у Београду Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

На конкурс објављен 29.08.2018. године у листу „Послови“, бр. 792-793 пријавио се један кандидат, др Мерима Кријези, доцент на Катедри за албанологију Филолошког факултета у Београду. Кандидат је приложио све податке предвиђене конкурсним захтевима.

БИОГРАФСКИ ПОДАЦИ

Мерима Кријези рођена је 1972. године у Београду. Средњу школу завршила је у Београду на Педагошкој академији за образовање васпитача у Београду. На Филолошки факултет Универзитета у Београду, смер – Албански језик и књижевност, уписује се 1991. године и основне студије завршава 1997. године са просечном оценом 8.37. Након основних студија уписала је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду, смер – Наука о језику, које завршава са просечном оценом 10.00. Као асистент-приправник на Катедри за албански језик и књижевност почиње да ради од 1999. г. Након одбрањеног магистарског рада под називом „Употреба имперфекта у албанском и српском језику“ 2006. године унапређена је у звање асистента.

На Филолошком факултету у Београду 07.02.2013. године је одбранила докторску тезу под називом „Значење предлога у албанском и српском језику“.

11.03.2014. године изабрана је у звање доцента за Научну област *Албанологија*, предмет *Албански језик и књижевност*.

Од 2004. учесник је међународних конференција посвећених албанском језику, књижевности и култури. Бави се превођењем и до сада је објавила изванредан број превода међу којима централно место заузимају приповетке и делови романа који припадају савременој албанској и српској књижевности, али и документарни филмови (међу којима је и филм урађен за британско тржиште у продукцији ББС-ја 1997. године и РТС-а из 2013. године). Преводи са албанског, енглеског и српског.

Од 2004-2012. године била је стални сарадник часописа за књижевност, уметност и културу *Свеске* (Панчево); стални је сарадник Завода за унапређење образовања и васпитања у Београду од 2006. г., као стручни члан комисије за процену квалитета плана и програма, као и уџбеника за основне и средње школе на албанском језику за предмет „Албански језик и књижевност“; Од 2009. године сарадник је Завода за процену квалитета наставе у Београду. Поменуте године била је члан тима за образовање пилот тестова за полагање завршних испита из албанског језика и књижевности за пријем у средњу школу.

2016. и 2017. године била је ангажована, са др Густавом Адолфом Лоријем, од стране Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Српског биолошког друштва на превођењу тестова из биологије за V, VI, VII и VIII разред основне школе – ниво општинског и градског такмичења (2016. и 2017.) и тестова из биологије за II и III разред средње школе – ниво градско такмичење, 2017. године.

НАСТАВНО-ПЕДАГОШКИ РАД

У досадашњем професионалном ангажману на Филолошком факултету у Београду др Мерима Кријези је изводила практичну наставу из следећих области:

-у периоду од 1999. до 2008. године:

-граматичке вежбе из Албанског језика I (фонетика и морфологија);

-граматичке вежбе из Албанског језика II (морфологија);

-грамтичке вежбе из Албанског језика III (синтакса);

-граматичке вежбе из Албанског језика IV (синтакса);

-у периоду од 2008. до 2014. године:

- Савремени албански језик Г-1, Г-2 (предавања и вежбе);

- Албански језик 1, 2 (предавања и вежбе: фонетика, морфологија);

- Савремени албански језик Г-3, Г-4 (предавања и вежбе);

- Савремени албански језик Г-5, Г-6 (лексикологија);

- Превођење-албанистика 1-4;

- Савремени албански језик Г-7, Г-8 (семантика, синтакса);

- од 2014. године:

-Албанска књижевност 1 и 2 (Стара албанска књижевност)

У сарадњи са гостујућим професорима из Албаније (Универзитет у Тирани) од 2009-2011. године држала је вежбе из предмета *Лексикологија албанског језика* на мастер студијама на Катедри за албански језик и књижевност. У периоду од 2007-2010. године била је члан комисије за одбрану мастер рада из области Албанологије 5 пута.

НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ

- од 2014. до 2018:

- Албански језик 1, 2 (предавања и вежбе);

-Савремени албански језик Г-1, Г-2 (предавања и вежбе);

-Албанска књижевност 1, 2 (Стара албанска књижевност; предавања и вежбе);

-Превођење – албанистика 1, 2 (предавања и вежбе)

-Савремени албански језик Г-5, Г-6 (предавања и вежбе)

-Албански језик 5, 6 (синтакса; предавања и вежбе)

Члан комисије за одбрану докторске тезе:

ма Ане В. Сивачки, тема: *Фразеологизми с конституентом соматског порекла у албанском језику и њихови преводни еквиваленти у српском* (рад одбрањен у септембру 2017. г.).

Ментор при изради мастер рада:

Студента Милице Стошић (број индекса: 091278), тема: *Семантика предлога у албанском и српском језику* (рад одбрањен у септембру 2015.).

Члан комисије при изради и одбрани мастер рада:

Сађе Секулић (број индекса: 101027), тема: *Стилске фигуре у српском и албанском језику (упоредна анализа)*, (рад одбрањен у фебруару 2016.).

Данице Авреамовић (број индекса: 2011/1019m), тема: *Конјугација у дијалектима албанског језика*, (рад одбрањен у септембру 2016.).

Немање Павловића (број индекса: 2012/11163), тема: *Аорист у албанском и српском језику*, (септембар 2017.).

Дамјана Филиповића (број индекса: 2011/1014m), тема: *Турцизми у српском и албанском језику*, (фебруар 2018.).

Милице Митровић (број индекса: 2013/11198), тема: *Непроменљива врста речи*, (јун 2018.).

Учешће на научним скуповима

Учествовала је више пута на међународним научним конференцијама у иностранству и земљи са рефератима (као аутор и коаутор реферата). У прилогу се налазе подаци за дванаест сажетака реферата који су објављени (десет објављених и два прихваћена и у процесу публиковања) након излагања на скуповима међународног и националног значаја одржаних у Београду, Приштини, Лесковцу, Софији, Тирани, Валони.

Члан научног и програмског одбора међународних конференција

- Члан научног и програмског одбора Међународне научне конференције посвећене балканолошким студијама “Mapping Balkan routes: literary, cultural and linguistic landscapes”, Универзитет у Валони “Ismail Qemali” – Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Валона (Албанија), 2017.

- Члан научног и програмског одбора Међународне научне конференције посвећене балканолошким студијама “Mapping Balkan routes: literary, cultural and linguistic landscapes 2”, European perspectives, Универзитет у Београду, Филолошки факултет – Универзитет у Валони “Ismail Qemali”, Београд, 2018.

БИБЛИОГРАФИЈА

Монографије

-*Значење имперфекта у албанском и српском језику* (2006). Београд: Филолошки факултет [необјављени магистарски рад]

-*Значење предлога у албанском и српском језику* (2013). Београд: Филолошки факултет [необјављена докторска дисертација]

Прилози

-Кријези Мерима, Станишић Вања. Одредница о Албанолошком институту и проф. Идризу Ајетију у *Српској енциклопедији I (А-Бео)*, (уредници: проф. др Драган Станић, проф. др Чедомир Попов), Матица српска, САНУ и Завод за уџбенике, Београд, 2010., коаутор одреднице са проф. др Вањом Станишићем.

ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ПРИЛИКОМ ПРВОГ ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

Чланци

- Krijezi, Merima. *E pakryera në shqipe dhe serbishte (Имперфекат у албанском и српском језику) Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare*, Nr. 25/1, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, (kryeredaktor: prof. dr. Imri Badallaj) Prishtinë, 2006, f. 385–388. (*Међународни семинар албанског језика, књижевности и културе*, бр. 25/1, Универзитет у Приштини. Филолошки факултет у Тирани. Факултет за историју и филологију, (уредник: проф. др Имри Бадалај) Приштина, 2006, стр. 385–388).

- Krijezi, Merima. *Për sistemin e rasave në gjuhën shqipe dhe serbe (О надежном систему албанског и српског језика) Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën*

Shqiptare, Nr. 26/1, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, (kryeredaktor: prof. dr. Imri Badallaj) Prishtinë, 2007, f. 269–273. (*Међународни семинар албанског језика, књижевности и културе*, бр. 26/1, Универзитет у Приштини. Филолошки факултет – Универзитет у Тирани. Факултет за историју и филологију, (уредник: проф. др Имри Бадалај) Приштина, 2006, стр. 269–273).

- Krijezi, Merima. *Për parafjalët në gjuhën shqipe dhe serbe* („О предлозима у албанском и српском језику), *Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare*, Nr. 31/1, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, (kryeredaktor: prof. dr. Imri Badallaj) Prishtinë, 2012, f. 129–135. (*Међународни семинар албанског језика, књижевности и културе*, бр. 31/1, Универзитет у Приштини. Филолошки факултет – Универзитет у Тирани. Факултет за историју и филологију, (уредник: др Имри Бадалај), Приштина, 2012, стр. 129–135).

- Krijezi, Merima. *О предлошко-надежној конструкцији у абалативу са предлогом ndaj у албанском језику и њеним еквивалентима у српском*, *Анали Филолошког факултета*, Књига 25, Свеска I, (уредник проф. др Весна Половина), Филолошки факултет, Београд, 2013., стр. 269–278. ISSN 0522-8468

- Krijezi, Merima. *О сличностима у значењу конструкције у акузативу са предлогом те у албанском језику и конструкције у инструменталу са предлогом с(а) у српском језику*, "Nga teoria në praktikë. Çështje të gjuhës, kulturës dhe komunikimit.", *Akte të konferencës shekencore 29-30.06.2012*, (kryeredaktorët: prof. dr. Avni Xhelili, prof. dr. Ludmilla Myrtaj, dr. Aristotel Spiro), Universiteti i Tiranës-Fakulteti i Gjuhëve të huaja, Tiranë, f. 49–56. (Зборник међународне научне конференције одржане 29-30.06.2012., „Од теорије до праксе. Лингвистика, култура и комуникација.“, (уредници: проф. др Авни Целили, проф. др Људмила Муртај, др Аристотел Спиро), Универзитет у Тирани-Факултет за стране језике, Тирана, стр. 49-56.) ISBN 978-9928-4158-0-6

- Krijezi, Merima. *Предлошка значења у настави албанског језика као страног: Случај предлога në и његових еквивалената у српском језику*. Зборник „Настава албанског језика као страног“, (главни уредник: проф. др Александра Вранеш), Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2013., стр. 89–98. ISBN 978-86-6153-226-9

- Krijezi, Merima. *O предлошко-надежним конструкцијама у албанском и српском језику*, Зборник међународне научне конференције *Србија између истока и запада (Serbia between The East and The West)*, (уредници: проф. др Александра Вранеш и проф. др Љиљана Марковић), Филолошки факултет, Универзитет у Београду, Београд, 2014., стр. 83–92. ISBN 978-86-6153-210-8 (#књ.#4), ISBN 978-86-6153-206-1 (за издавачку целину)

Преводи

- Са албанског на српски:

- Превод есеја *Једноставна истина* Фатоса Конголија и *Вековна граница једне албанске породице* Љуан Старове, *Антологија прича и есеја писаца Североисточне Европе*, приредио Ричард Шварц, Самиздат, Б92, 2007., стр. 131-144; 192-203.

- Превод приче *Волим те бесмртну* из књиге прича *Високи притисак* Едмонда Тупје (Turja Edmond (2006). *Tensioni i lartë, Të dua të pavdekshme*, OMBRA GV, Tiranë), Свеске, часопис за књижевност, уметност и културу, Панчево, 2008. бр. 90.

- Превод приче *У клубу ружноће* Гзима Алијуа (Aliu, Gëzim (2009). *Në klubin e të shëmtuarve*. Faik Konica, Prishtinë), Сарајевске свеске, Сарајево, 2009. бр. 25-26.

- Превод одабране поезије из књиге песама *Зомби* Ага Аполонија (Apolloni, Ag (2009). *Zombi*. Faik Konica, Prishtinë), Сарајевске свеске, Сарајево, 2010. бр. 27-28.

- Превод прича *Амбасадор* и *Франц Кафка из Лапраке* Роланда Ђозе из књиге прича *Норд Морт* (Gjoza, Roland (2006). *Nord Mort, Ambasadori, Franc Kafka i Laprakës*, Buzuku, Prishtinë) Часопис за књижевност, уметност и културу Свеске, Панчево, 2011., бр. 99.

РАДОВИ ОБЈАВЉЕНИ НАКОН ИЗБОРА У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТ

- Krijezi, Merima. *Disa vërejtje mbi sinoniminë midis prafjalëve nga dhe prej në gjuhën shqipe* (Неколико запажања о синонимији између предлога *nga* и *prej* у албанском језику), *Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare*, Nr. 32/2, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, (kryeredaktor: prof. dr. Bardh Rugova) Prishtinë, 2013, f. 299–305. (Међународни семинар албанског језика, књижевности и културе, бр. 32/2, Универзитет у Приштини. Филолошки

факултет- Универзитет у Тирани. Факултет за историју и филологију, (уредник: проф. др Бард Ругова) Приштина, 2013., стр. 299–305). ISBN 978-9951-00-163-2; ISBN 978-9951-00-165-6.

- Krijezi, Merima. *Pasqyrimi gjuhësor i realitetit dhe aspekti i gjinisë (gender) te shqiptarët dhe serbët (Језичка слика стварности и гендерни аспект код Албанаца и Срба)*, 2nd International Scientific Conference, “Dialogue between Balkan languages, Cultures and Civilizations“, University of Tirana, Department of Slavic and Balkan Languages and University of Ioannina, (editors: Avni Xhelili, George Kapsalis, Sofia Delijorgji, Aristotle Spiro, Alban Foçi) Tirana, September 2014, pp. 145–151. ISBN 99284107-7-1.

- Bello Dhimitri, Krijezi Merima. *Славизми у албанском и њихов актуелни статус*, “Дијалекти српског језика: истраживања, настава, књижевност 1”, Зборник радова с међународног скупа одржаног 11. и 12. априла 2014. године у Лесковцу, (уредник: Радмила В. Жугић), Културни центар Лесковац, Педагошки факултет у Врању, Универзитет у Нишу, Лесковац-Врање, 2016., стр. 465–471; ISBN 978-86-82031-35-2, (ZbDSJ1.pdf), Публикација доступна на сајту: <http://www.lkc.org.rs/index.php/izdavacki-program/zbornik>

<http://www.pfvr.ni.ac.rs/publikacije.php?oblast=249> (M-14)

- Krijezi Merima, Bello Dhimitri. *Phrase concordances in Serbian and Albanian*, “Balkan Languages, Literatures and Cultures. Divergence and Convergence“, 20 years of Balkan Studies at Faculty of Slavic Studies, St. Kliment Ohridski University of Sofia, Sofia, 30-31 May 2014, editors: Петя Асенова, Румяна Л. Станчева, Василка Алексова, Русана Бейлери, pp. 190–194. ISBN 978-954-07; Публикација доступна на сајту: http://www.slav.uni-ofia.bg/images/stories/documents/BALKANSKITE_ESIZI.pdf

- Krijezi Merima. *Konstruksioni i rrjedhores me paraafjalën sipër në gjuhën shqipe dhe nuanca e tij semantike te barasvlerësit në serbisht (Аблативне конструкције са предлогом sipër у албанском и семантичке нијансе његових еквивалената у српском)*, *Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare*, Nr. 33/1, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, (kryeredaktor: prof. dr. Bardh Rugova), Prishtinë, 2014, f. 225–230; (Међународни семинар албанског језика,

књижевности и културе, бр. 33/1, Универзитет у Приштини. Филолошки факултет – Универзитет у Тирани. Факултет за историју и филологију. Приштина, (уредник: проф. др Бард Ругова), 2013., стр. 225–230). ISBN 978-9951-00-174-8.

- Krijezi, Merima. *Historiku i Katedrës së Gjuhës Shqipe në Universitetin e Beogradit (Историјат Катедре за албанологију на Београдском универзитету)*, *Studime Albanologjike -Gjuhësi*, Universiteti i Tiranës, Fakulteti i Historisë dhe i Filologjisë, 2015/1, (kryeredaktor: prof. dr. Aljula Jubani-Bengu), Tiranë, 2015, f. 20–28. (Албанолошке студије-Језик; Универзитет у Тирани, Факултет за историју и филологију, 2015/1, (уредник: проф. др Аљуља Јубани-Бенгу), Тирана, 2015., стр. 20–28.) ISSN: 2304-3828.

- Krijezi, Merima. *Prevoђење са албанског на српски-српског на албански; Главни проблеми и врсте грешака у настави. Културе у преводу*, Књига бр. 2, (уредници: проф. др Александра Вранеш, проф. др Љиљана Марковић), Универзитет у Београду, Филолошки факултет, 2016., стр. 441–451. ISBN 978-86-6153-356-3.

- Krijezi, Merima. *Problemet kryesore dhe llojet e gabimeve në mësimdhënien e shqipes si gjuhë e huaj (Главни проблеми и врсте грешака у настави албанског језика као страног). Seminari Ndërkombëtar për Gjuhën, Letërsinë dhe Kulturën Shqiptare*, Nr. 35/1, Universiteti i Prishtinës. Fakulteti i Filologjisë.- Universiteti i Tiranës. Fakulteti i Historisë-Filologjisë, kryeredaktor: prof. dr Rrahman Paçarizi), Prishtinë, 2017, pp. 253–263. (*Међународни семинар албанског језика, књижевности и културе*, бр. 35/1, Универзитет у Приштини. Филолошки факултет – Универзитет у Тирани. Факултет за историју и филологију. (уредник: проф. др Рахман Пачаризи), Приштина, 2017., стр. 253–263) ISSN: 2521-3687, ISSN-L:2521-3679; доступно и на сајту: <http://road.issn.org/issn/2521-3687-seminari-nderkombetar-per-gjuhen-letersine-dhe-kulturen-shqiptare#.Wu195X-xXIV> (CEEOL листа)

- Krijezi, Merima. *Cultural and language stereotypes in the attitudes of adolescents towards Albanians and the Albanian language- view from behind the mirror*, *Minority Languages in Education and Language Learning: Challenges and New Perspectives*, editors Jelena Filipović and Julijana Vučo, Faculty of Philology, Едиција Филолошка истраживања данас, том VII, Belgrade, 2017, pp. 343–352, доступно на сајту:

http://www.academia.edu/34361858/MINORITY_LANGUAGES_IN_EDUCATION_AND_LANGUAGE_LEARNING_CHALLENGES_AND_PERSPECTIVES.pdf

- Krijezi, Merima. *General characteristics of Old Serbian and Albanian literature. Are there any linking points?*, International Scientific Conference on Balkan studies: Language, Literature, Culture, Universtiy of Vlora “Ismail Qemali”, University of Belgrade, Faculty of Philology, Vlora, 2017. (Рад је прихваћен и биће објављен у зборнику радова “Mapping Balkan routes 1” у октобру 2018. г.)

-Sejdiu-Rugova, Lindita, Krijezi, Merima. *The past imperfect tense in Albanian and Serbian*. (Rad је prihvaćen, biće objavljen u novom broju časopisu *Slavia Meridionalis* 2018., Институт за словенске студије / Пољска академија наука, Варшава (налази се на ERIH PLUS i SCOPUS листи).

- Мутавцић, Предраг, Кријези, Мерима, Сивачки, Ана, *Фразеологизми са лексемом коњ у савременом албанском, румунском и српском језику, Анали Филолошког факултета, Филолошки факултет у Београду, Београд, 2018.* (Рад је прихваћен и очекује се да ће бити објављен у наредном броју 2018/19. г.).

ПРЕВОДИ

Преводи са албанског на српски

- Превод приповетке Аг Аполонија *Сансара* (Ag Arolonija *Sansara*) на српски са белешком о аутору, Часопис за преводну књижевност *Мостови*, Београд, 2013., бр. 157-158, стр. 27–42.

- Превод две приче Ридвана Дибре *Uçenje vožnje bicikla* и *Desnom rukom* (Ridvan Dibra *Me dorën e djathtë*) на српски са белешкама о аутору, Часопис за преводну књижевност *Мостови*, Београд, 2014., бр. 159-160, стр. 92–101.

- Превод поезије Бардуља Малићија (Bardhyl Maliqi) и белешка о аутору (превод на српски) – *Кућа мрава, Тата једноставно није банкомат, Пролећно бунило, Од мора дубљи..., Твојим брежуљцима* (*Shtëria e milingonës, Babi nuk është thjeshtë një bankomat, Përçartije pranverore, Më i thellë se deti, Kodrave të tua*) Часопис за преводну књижевност и културу *Наше стварање*, Лесковачки културни ценатар, Лесковац, 1-2/2016, стр. 93–100.

-Превод са српског на албански

- Превод поезије Гордане Павловић, поетски циклус *Потка живота: Када бих била, Човек је за човека, Дижем свој глас, У мени још увек има живота, Потка живота, Шта ми треба?, Крива сам, Вечерас нудим, Поноћна туга, Семе* (Po të isha, Njeriu për njeriun është, Po e ngre zërin tim, Tek unë ende ka jetë, Indi i jetës, Çfarë më duhet?, Jam fajtores, Sonte po ofroj, Trishtimi i mesnatës, Fara), доступно на: <https://atunispoetry.com/2015/05/16/gordana-pavlovic-serbi-redaktoi-dhe-pergatiti-per-botim-dr-sc-bardhyl-maliqi-perktheu-merima-krijezi/>

- Превод поезије Дејана Ђорђевића, поетски циклус *И ја волим Марију* (Cikli poetik nga Dejan Gjorgjeviq *Edhe unë e dua Marinë*), доступно на:

http://www.zemrashqiptare.net/news/id_40338/rp_0/act_print/rf_1/Printo.html

- Превод две приче Мирослава Ђурчића *Хипноза* и *Како сам остао без палца на левој руци* на албански (*Hipnoza, Si mbeta pa gishtin e madh të dorës së majtë*), *Poetika*, Часопис за књижевност и културу, бр. 43, Тирана, 2017., стр. 94–99.

- Превод две приче Мирослава Ђурчића *Луна* и *Глад* (*Luna, Uria*), *Gazeta Shiptare*, Viti XXIV- Nr. 7478, E diel 25 mars 2018, f. 17. (Година XXIV– бр.7478, Субота 25 март 2018., стр. 17).

Преглед објављених чланака

- Рад **Disa vërejtje mbi sinoniminë midis prafjalëve nga dhe prej në gjuhën shqipe** (*Неколико запажања о синонимији између предлога nga и prej у албанском језику*), објављен је у часопису дуге традиције *Seminari ndërkombëtar për kulturën, letërsinë dhe gjuhën shqipe*, који је са својим радом започео још седамдесетих година прошлога века, у Приштини, и за циљ имао да обједини све најзначајније радове из области албанске и балканске лингвистике, књижевности и културе, а и шире. Рад је посвећен анализи значења предлога *nga* и *prej* и њиховим ситаксичким функцијама у оквиру номиналних конструкција. Иако се предлози у великом броју индоевропских језика дефинишу као јединице које немају самостално значење, и које своје значење добијају у оквиру шире конструкције (предлошко-падежне), реч је о јединицама које никада нису у потпуности лишене семантичког значења, чак и када их посматрамо засебно. Интересовање за

компарирање семантике ова два предлога у оквиру предлошко-падежних конструкција базирано је на куриозитету да је реч о два предлога која највећи број албанских граматичара означава као најстарији пар предлога са синонимијским значењем у албанском језику. Ауторка је у раду навела случајеве у којима је њихова употреба и значење у оквиру конструкције синонимна, али је истовремено указала и на случајеве када не можемо говорити о њиховом синонимијском значењу, као и случајеве када је њихова употреба стилски или контекстуално условљена, који од ова два предлога има фреквентнију употребу у албанском језику, као и на случајеве када је употреба само једног од два пометуа предлога дозвољена и када је језичка норма нарушена употребом „синонимијског предлога“.

-У раду **Pasqyrimi gjuhësor i realitetit dhe aspekti i gjinisë (gender) te shqiptarët dhe serbët** (*Језичка слика стварности и гендерни аспект код Албанаца и Срба*), ауторка се бави анализом језичке слике стварности и гендерног аспекта код Албанаца и Срба. Гендерни аспект и језичка слика стварности је разматран кроз разлике у концептуализацији реланости, погледу на социјални род, као и рефлектовање уобичајних социјалних стеретипа у ова два језика. Главни показатељи принципа генедерне улоге и у албанском и у српском се у првом реду рефлектују кроз наставке који служе за творбу именица које исказују професију (*nomina agentis*). За разлику од српског језика, албански језик, захваљујући наставку који сулужи за грађење женског рода именица, наставку –e, показује већу флексибилност када је реч о именицама којима се исказује професија. Иако је сам језик, и албански и српски, идикатор тога које су професије екслукзивно резервисане за женски род, број корелативних парова *nomina agentis* је много већи у албанском језику. Ауторка је примењујући принцип идеологије и диференције анализира како се преко језика, у албанском и српском, презентује представа о мушкарцу и жени са њиховим респективним вредностима. Полазећи од поделе коју наводи српски лигвиста Љ. Попивић која истиче да сви би сви гендерни стереотипи, који су карактеристични за сва друштва у којим доминира партријалхални принцип могли да се сведу на четири принципа- принцип гендерне улоге, гендерне иделогиије, гендерне диференције и гендерног идентификовања, ауторка се бави анализом прва три наведена принципа у албанском језику и упоређује их са стањем у српском језику. У самом раду ауторка је указала на велике сличности али и разлике које постоје у самој језичкој слици

стварности ова два народа које се рефлектују и кроз гендерни аспект. Кријези је у раду истакла важност и неких других фактора који утичу на језичку слику стварности код многих народа, међу којима су цивилизацијски токови и потребе модернизације међу водећима.

- *Historiku i Katedrës së Gjuhës Shqipe në Universitetin e Beogradit (Историјат Катедре за албанологију на Београдском универзитету)*, је рад који је посвећен приказу историјата Катедре за албанологију на Београдском универзитету. У уводном делу дат је приказ историјата Београдског универзитета и његовог настајања, од отворања Велике школе 1808. године у Београду као једне од најзначајнијих, и по рангу највиших образовних институција у Србији, њених трансформација до краја XIX века (1830. и 1833. Гимназија; 1838. и 1848. Лицеј; 1863. Велика школа (након најважније реформе високошколског образовања 1863., Лицеј је замењен Високом школом која је имала потпуно другачији карактер од првобитно основане Велике школе 1808.), и његовог оснивања 1905. године. Централни део рада представља историјат Катедре за албанологију на Београдском универзитету, који се везује за 1920/21. годину и рад проф. Хенрика Барића, који поменуте школске године на Београдском универзитету почиње да држи предмет *Историја и граматика албанског језика*. У раду су означене све најзначајније фазе кроз које је прошла Албанологија на Београдском универзитету од 1924. године, када Савет Филозофског факултета доноси одлуку да се оснује Семинар за албанску филологију, његовог укидања Одлуком Комитета за науку и културу НР Србије 1949. године, измене овакве одлуке и поновног отварања Семинара поменуте године, па до 1960/61. када Семинар за албански језик прераста у Одсек за албански језик и књижевност а касније и у Катедру за албански језик и књижевност. У раду су наведени сви професори, предавачи, лектори и асистенти који су од оснивања Катедре били ангажовани у настави и радили на овој Катедри. Наведене су и сви наставни програми по фазама, специфичности и куриозитети који су везани за историјат Катедре за албанологију, број и врста предмета који су се проучавали као обавезни део студијског програма ове Катедре, као и број студената који су дипломирали, магистрирали и докторирали на овој Катедри. У последњем делу рада дат је приказ актуелног стања и рада Катедре и модула ове Катедре. Указано је на међународну научну сарадњу Катедре за албанологију са осталим катедрама за албанологију у региону, али и са другим факултетима на којим се проучава филологија.

- У раду **Cultural and language stereotypes in the attitudes of adolescents towards Albanians and the Albanian language- view from behind the mirror** (*Културолошки и језички стереотипи у ставовима адолесцената према Албанцима и албанском језику- поглед иза огледала*), Кријези се бави проблематиком културних и језичких стереотипа у ставовима адолесцената према Албанцима и албанском језику. Ставови према другим етничким групама или народима су под утицајем многих фактора. Врло често реч је о спољашњим факторима, као што су политика, масовни медији, исотријске и социо-политичке околности. Ауторка полази од социолингвистичког става да је степен прихваћености језика и културе одређеног народа или етничке групе, као и да ли ће такав језик и култура произвести позитивне или негативне ставове код чланова друштва, условљена тиме како је представљена и постављена језичко-културна симбиоза одређеног народа или етничке групе и друштва. У раду су наведени резултати анкете која је урађена на Филолошком факултету у Београду међу студентима различитих студијских група (који не студирају албански језик и књижевност); број анкетираних - 68) и дат преглед елемената који имају велики утицај на онемогућавање повезивања албанског језика и културе са позитивним ставовима међу млађом популацијом, популацијом адолесцената, у Србији. Рад карактерише оригинална анкета која је резултат проучавања модела које психологија постулира као адекватне у погледу дефинисања људских ставова према другим народима и етничким групама, као и лингвистичких ставова о томе да језици поседују три врсте моћи или снаге – сигнитивну, прагматичку и симболичку, од којих симболичка има највећи утицај на формирање ставова (позитивних и негативних) код других. Ауторка је дала детаљан опис резултата анкете који рефлектују став адолесцената у Србији према албанском језику и Албанцима уопштено.

- **Превођење са албанског на српски-српског на албански; Главни проблеми и врсте грешака у настави.** Кријези се у овом раду бави анализом грешака у настави албанског језика као страног и таксативном аланизом проблема са којима се суочавају студенти у процесу превођења са албанског на српски и обрнуто током четворогодишњег студирања овог језика. На успех процеса који називамо превођење утиче велики број фактора, међу којима је као најважније ауторка издвојила познавање језичког система (граматичког и лексичког), како изворног језика, тако и језика циља, али и познавање ванјезичке стварности и контекста. Кријези је као циљ рада поставила анализирање оних елемената

језичког система који су носиоци интенције у албанском и српском, као и расветљавање односа између лексичких и граматичких категорија албанског и српског језика који могу бити узрок могућих грешака и проблема приликом превођења. У раду се бави анализирањем примера грешака које су карактеристичне за почетне, али и више нивое познавања албанског језика, као што су грешке које су настале као резултат неподударности коресподентних категорија језика, употребе неодређеног и одређеног вида именице, неподударности рода коресподентних именица, коресподент са ширим лексичким значењем, семантика предлога итд.

- **General characteristics of Old Serbian and Albanian literature. Are there any linking points?** (*Опште карактеристике старе српске и албанске књижевности. Има ли додирних тачака?*). Ово је један од првих радова у оквиру компаративистичких балканолошких књижевних студија који су посвећени анализи и поређењу карактеристика старе српске и албанске књижевности. Сама чињеница да је реч о два народа који су у географском смислу блиски и које карактерише толико векова заједничког живота, а које с друге стране одликује почетак писмености и појава првих писаних споменика који се везују за различите векове (у случају Словена IX век, код Албанаца први писани документ датира из XVI века) је истовремено била и главни импулс овог рада. У раду се Кријези бави анализом почетка писмености код Срба и Албанаца, историјским околностима у оквиру којих је настала свака од поменутих књижевности, утицајем Византије на културе и књижевности оба народа, књижевне родове и жанрове који су доминирали у периоду старих књижевности код оба народа, као и анализом главних аутора такве књижевности. Ауторка је дала приказ главних фаза кроз које је прошла свака од поменутих књижевности, указујући на историјске и друштвене околности које су имале великог утицаја на сам развој старе албанске и српске књижевности и указала на специфичности и аутентичности датих књижевности. Кријези је анализирајући све фазе кроз које је прошла стара албанска књижевност истакла њен еклектички карактер. На њено формирање су утицале три различите културе и религије (римска, грчка и исламска), као и дужи временски период током којег је трајала (од XV па до краја XVIII века).

- У раду *Phrase concordances in Serbian and Albanian* (*Фразеолошка конкорданца у српском и албанском језику*), као коаутор рада са проф. Димитријем Бело, Кријези се

бави анализом фразолошких конкорданци у српском и албанском језику. У раду су екцерпирани примери из најеминентнијих савремених фразеолошких речника српског и албанског језика, међу којима централно место заузимају *Фразеолошки речник Ђ. Оташевића* и *Фразеолошки речник албанског језика Ј. Томаја*. На основу проучавања примера из доступних фразеолошких речника ова два језика уочено је постојање многих сличности, које се првенствено односе на структуру и форму фразеолошких јединица, али и њихових значења. У српском језику многе фразеолошке јединице су дате у инфинитиву, као што су: *погрешити, пробати, омирисати, бацити, сипати, бити, осећати* итд. И у албанском језику су фразеолошке јединице дате у првом лицу презента индикатива (који се и у стандардним речницима наводи уместо инфинитива), али могу бити допуњене и обликом за треће лице јединице (неко – *dikush*; неке - *dikujt*). На основу класификације албанског лингвисте Ј. Томаја коју наводи у својој студији „Неколико фразеолошких проблема албанског језика и других балканских језика (Thomai 1981: 234-255) издвојени су одређени типови фразеолошких јединица које постоје и у албанском и у српском језику. То су: фразеолошки тип јединица које су формиране од слободних синтагми, фразеолошке јединице које су формиране од речи које имају основно и фигуративно (метафоричко) значење, фразеолошке јединице у којима је конституент са метафоричким значењем носилац значења, фразеолошке јединице са различитим степеном семантичке и идиоматске унификације које су настале понављањем једне или две речи које имају повезано значење, јединице које имају сличну форму, али различито или супротно значење. У раду су анализирани и конкорданце које се односе на фразеолошке конструкције које се односе на религију и делове Светог писма, али и фразеолошке конструкције које су настале под утицајем страних језика или директним преводом са страних језика. За уторе рада биле су врло интересантне и друге врсте класификација фразеолошких јединица, међу којима је посебна напосебна посвећена класификација која се односи на преводивост, тј. могућност превођења на други или друге језике. У раду је истакнуто да се највећи број фразеолошких конкорданци у албанском и српском језику односи на фразе које денотирају делове тела, као што су: *рука/е, око, лице, нос, нога, врат, леђа* итд., као и фразе у којима се спомињу животиње и предмети из свакодневног живота.

- У раду „Славизми у албанском језику и њихов актуелни статус“, као коаутор са проф. др Димитри Белом, Кријези даје приказ актуелног статуса славизама у савременом

албанском језку. Анализа је дата из синхронијске перспективе и у раду су наведене све најзначајније албаноолошке студије које су посвећене овој проблематици. Резултат вишевековних односа са словенским језицима довео је до постојања мноштва лексема словенског порекла у самом лексичком фонду савременог албанског језика, које, уопштавајући њихово порекло, третирамо као славизме, иако је врло тешко, скоро немогуће, прецизно утврђивање њиховог изворног језика тј. језика из кога потичу. Оваква тешкоћа повезана је са чињеницом да се балкански словенски језици у контакту, некада српски и бугарски, а данас, поред поменуто два језика и македонски, приказују као врло блиски, будући да припадају јужнословенској језичкој групи. У време највећег позајмљивања, они су имали статус дијалекта и представљали су један компактнији јужнословенски систем. Проф. др Аниља Омари је дала најисцрпнији преглед славизама у савременом албанском језику и према истраживањима ове ауторке број славизама у албанском језику је око 1000. Аутори рада су у раду навели извештај број лексема које имају статус славизама у албанском језику, али које нису наведене у Речнику албанског језика из 2006. године због ограниченог ареала у оквиру кога се употребљавају. Главни фокус рада је на славизмима који су наведени у поменутом речнику и њиховом попису, уз навођење њиховог стилистичког статуса на основу ознака које те лексеме садрже. Једно од главних запажања је да велики број лексема нема ниједну стилистичку ознаку, јер се предпоставља да је реч о опште албанским лексемама. Овакав став је по мишљењу аутора погрешан јер је велики број ових лексема непознат већини изворних говорника албанског језика. У раду је дат њихов корпус.

- Problemet kryesore dhe llojet e gabimeve në mësimdhënien e shqipësisë (Главни проблеми и врсте грешака у настави албанског језика као страног). Кријези у раду анализира врсте грешака у настави албанског језика као страног. Вишегодишње искуство у настави албанског језика као страног на Филолошком факултету са студентима којима албански језик није матерњи довео је до интересовања за ову тематику и могућности аланизирања најчешћих грешака приликом усвајања и овладавања овим језиком на свим новоима. Ауторка као највећи проблем издваја проблематику вида номинала, употребу номинала у неодређеном и одређеном виду, спајање кратких облика личних заменица, род именица (употребу у једнини и множини), као и разумевање семантике предлога. Анализа грешака је дата кроз примере тестова и вежби који су дати

студентима од прве до треће године и у којима су наведене исте граматичке јединице, али у формама које прате нивое језичког овладавања овог језика. Грешке су праћене код неколико генерација студената. Ауторка је дала своје мишљење о томе да је велики део грешака интралингвалног карактера, али да је свакако реч и о грешкама које су интералингвалне.

-Konstruksioni i rrjedhores me parafjalën sipër në gjuhën shqipe dhe nuanca e tij semantike te barasvlerësit në serbisht (Аблативне конструкције са предлогом sipër у албанском и семантичке нијансе његових еквивалената у српском). Рад је посвећен анализи значења и функција предлошко-падежне конструкције у аблативу са предлогом *sipër* у албанском језику и њених еквивалената у српском. Албански и српски припадају различитим групама индоевропске језичке породице и карактеришу их различити падежни системи. Албански језик поседује пет падежа, међу које спада и аблатив, као засебан падеж, док српски језик одликује падежни систем од седам падежа, али који не поседује аблатив као засебан падеж. У српском језику постоји аблативни генитив. Разлике у падежном систему ова два језика рефлектују се и преносе на саме падежне синтагме ова два језика. У албанском језику падежне синтагме у аблативу у великом броју случајева имају свој еквивалент у падежним синтагмама у локативу са предлогом *na*, *po* и синтагмама у акузативу са предлогом *na* у српском језику. Ауторка се у раду посветила анализи проблематике преношења адекватног значења предлошко-падежне конструкције у аблативу у албанском на српски. Код студента којима албански језик није матерњи уочена је несигурност и врло често погрешно тумачење значења предлошко-падежне конструкције са предлогм *mbi* и *sipër*, и да се те несигурности у погледу семантике односе на конструкције којима се исказује место или простор на који се ентитет ослања, на који је стављен или по коме се протире. У раду је дато објашњење правог значења предлошко-падежних конструкција са предлогом *sipër* и наведени су сви примери погрешне употребе ове конструкције.

-The past imperfect tense in Albanian and Serbian (Имперфекат у албанском и српском језику). Рад је посвећен контрастивном проучавању имперфекта, као претериталног глагоског времена, његових значења, општих карактеристика и функција у албанском и српском језику. У уводном делу рада дат је општи приказ карактеристика имперфекта у

албанском и српском почевши од групе претериталних глаголских времена којима припадају у ова два језика, проблематици која је везана за употребу овог времена у индикативу или релативу, њиховом грађењу и функцијама. Имперфектом се у оба језика изражава радња која је с времена на време трајала у прошлости, радња која је трајала дужи или краћи временски период у прошлости, за радњу која припада прошлости али који при том не означава ни почетак ни завршетак радње, напоредност двеју или више радњи које су се одигравале у истом временском периоду у прошлости, имперфекат се употребљава као презент за прошлост итд. За разлику од српског језика у коме је имперфекат у ишчезавању и који је у потпуности нестао из савременог српског језика (постоји само као граматичка форма и као таква је наведен у свим граматикама српског језика), у албанском је реч о врло живом претериталном времену које има чак и већи број функција и значења него у српском језику. У другом делу рада дат је приказ семантичко-временских и аспектуалних функција имперфекта у албанском и српском језику, као и приказ најзначајнијих радова и аутора који су се бавили проучавањем имперфекта у српској и албанској лингвистици. Указано је на значај рада Вука Караџића и његов допринос оживљавању или ренесанси овог времена у српском језику, захваљујући његовом преводу *Новог завета* и бележењу народних песама, приповедака и осталих народних умотворина, затим многих српских лингвиста, од којих су неки и потицали из крајева у којима се имперфекат активно употребљавао, као и стагнацији у погледу интересовања за проучавање овог глаголског времена почетком деведесетих година прошлога века у српској лингвистици. Наведени су и сви најзначајнији радови и албански аутори који су се бавили проучавањем овог глаголског времена, почетак интересовања за проучавање имперфекта и период пуне фазе интересовања и пручавања овог глаголског времена. У трећем делу рада наведени су резултати анкете која је спроведена међу студентима албанског језика на Филолошком факултету у Београду, којима је српски матерњи и наставним особљем на Филолошком факултету у Приштини, којима српски није матерњи, о употреби и значењу имперфекта у албанском и српском. Резултати анкете су показали да велики број студента којима је српски матерњи нема језички осећај за правилну употребу имперфекта, да им је сама форма глагола у имперфекту врло страна и да не знају да препознају глагол који је дат у имперфекту. Такође, резултати анкете су показали да иако знају да препознају облик глагола у имперфекту на албанском врло често тај глагол

преводе аористом а не перфектом (што је препорука српских граматичара). С друге стране велики број наставника, којима српски није матерњи је конструкције у којима је на српском језику био употребљен имперфекат је те конструкције на албански преводио првенствено аористом, а тек онда имперфектом и перфектом.

-Фразеологизми са лексемом *коњ* у савременом албанском, румунском и српском језику. Рад је базиран на расположивом корпусу фразеологизама (посматраних и у ужем, правом фразеолошком, и у ширем, паремијском, спектру) ексцерпираним из релевантних речника, и посвећен је анализи фразеологизама са кључном лексемом *коњ* у савременом албанском, румунском и српском језику. Како је *коњ* у многим културама, и код многих народа, перципиран као животиња од великог значаја, не само за свакодневни живот и преживљавање, већ и као животиња која се сматра изузетно чистом и плементиом, у раду је обрађена и семантичка анализа ове лексеме унутар фразеологизама. Посебан део рада посвећен је настојању да се укаже на то да ли има и у којој је мери могуће говорити о подударностима или неподударностима између анализираних фразеологизама у сва три савремена и несродна балканска језика. Посматрајући структурну и семантичку страну фразеолошких конструкција с лексемом *коњ* у албанском, румунском и српском језику, аутори су уочили да њих деветнаест припада групи такозваних интернационалних фразеологизама, односно оних који се и у другим европским језицима препознају као такви. Од тог броја седам фразеологизама из разматраних балканских језика апсолутно је подударно фразеологизмима из других европских језика, па се зато може рећи да између њих постоји хомотипична повезаност. Приликом контрастивног и компаративног упоређења ове групе фразеологизама, истакнуто је да су присутне варијанте у виду незнатних структурних, првенствено лексичких, померања, док се јасно препознаје очувана (иста) семантичка порука. Оваквих фразеологизама са делимичним структурним изменама далеко је више у односу на оне код којих се исказују потпуна структурна поклапања (укупно 12). У односу на интернационалне фразеологизме, број истих (идентичних) фразеолошких конструкција у албанском, румунском и српском језику је 5 између сва три поменута језика, 12 између румунског и српског, само 3 између албанског и румунског и 9 истих фразеологизама између српског и албанског.

МИШЉЕЊЕ О ИСПУЊЕНОСТИ ДРУГИХ УСЛОВА ЗА РАД УТВРЂЕНИХ ЗАКОНОМ (СПОСОБНОСТ ЗА НАСТАВНИ РАД)

Мишљења смо да др Мерима Кријези веома савесно и више него предано испуњава све наставничке обавезе. Поред основних предмета које држи на Катедри за албански језик и књижевност (Савремени албански језик Г-1 и Г-2, Албански језик 1 и 2, Савремени албански језик Г-5 и Г-6, Албански језик 5 и 6), Кријези је држала наставу и из предмета Превођење – албанистика 1-4, касније Превођење-албанистика 1 и 2, а од 2014. г. држи наставу из Албанске књижевности 1 и 2 (Стара албанска књижевност). Осим редовне наставе обављала је редовно и консултације и писала препоруке студентима како би добили стипендије и стекли могућност даљег усавршавања у области филологије у иностранству и земљи.

Као педагог, др Мерима Кријези највећу пажњу посвећује настави и раду са студентима као најзначајнијем аспекту педагошког рада и ангажовања. У настави примењује методичке поступке који поспешују активност студената, развијање критичког мишљења и исказивања креативног аспекта код студената. У настави кроз разните фоме предиспитних активности укључује студенте у различите форме истраживачког и самосталног рада, кроз презентације, израде семинарских радова и анализу прикупљене грађе (која се обрађује и на часу и самостално). Са поједнаком преданошћу посвећује се раду са студентима на мастер студијама.

Узимајући у обзир менторски рад и суделовање у комисијама за одбрану мастер и једног докторског рада може се закључити да др Мерима Кријези представља поузданог наставника и предавача, који савесно и професионално обавља своје дужности и који је максимално укључен у педагошки рад за звање у које се бира.

ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ ЗА РЕИЗБОР У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

На основу свега изложеног, са задовољством предлажемо Изборном већу Филолошког факултета Београдског универзитета да др Мериму Кријези изабере у звање доцента за научну област Албанологија, предмет Албански језик и књижевност.

др Весна Половина

редовни професор Филолошког факултета БУ

др Димитри Бело

редовни професор Факултета за историју и филологију

Универзитета у Тирани

др Мирјана Маринковић

ванредни професор Филолошког факултета БУ

У Београду,

15.10.2018.